

Nye Frøystul transformatorstasjon - Høringsbrev

Vi viser i dette høringsbrevet til planlagt tiltak på eiendommen 130/8 (gnr/bnr). Planlagte transformatorstasjon er konsesjonspliktig etter energiloven § 3-1, og Lede vil søke NVE om anleggskonsesjon. Lede vurderer at konsesjonssøknaden kan behandles etter NVEs hurtigspor for konsesjonsbehandling. Dette krever at Lede har en høringsprosess med kommune, fylkeskommune, Statsforvalter og andre relevante myndigheter, grunneiere og rettighetshavere, samt andre private interesser berørt av tiltaket (naboer, gjenboere m.m.). Lede ønsker innspill på høringsbrevet innen 26. september 2025.

Lede AS planlegger å bygge Frøystul transformatorstasjon i Tinn kommune, Telemark fylke, lokalisert ved Frøystul (Figur 1). I den forbindelse utarbeides det en konsesjonssøknad, som skal godkjennes av NVE før Lede kan starte bygging.

Figur 1. Oversiktskart som viser plasseringen av Frøystul stasjonsbygget.

Dagens situasjon og behov for tiltak

Eksisterende anlegg består av et utendørs transformatoranlegg og et 11 kV koblingsanlegg plassert inne i fjellet, i tilknytning til Frøystul kraftverk (eid av Hydro). Hydro er etter krav fra NVE, pålagt å utføre rehabilitering av damluker på Møsvatn, og dette prosjektet har planlagt oppstart august 2027. Hydro, Stannum, RK-nett og Lede er enige om å flytte Ledes kontroll- og koblingsanlegg ut av fjellet så raskt som mulig.

Dagens koblingsanlegg ble bygget i 1995 og er utdatert. Det er gjentakende feil i systemet, hvilket er negativt for forsyningssikkerheten. Både Hydro og Lede må utføre utskiftninger av komponenter for å øke forsyningssikkerheten. Det er ønskelig at Lede ferdigstiller tiltaket før Hydro starter opp med damprosjekt på Møsvatn. Hydro skal også utføre strengt nødvendig vedlikehold i fjellanlegget, og dette arbeidet vil bli utført delvis samtidig med Ledes tiltak. Det vil på grunn av dette være behov for tett koordinering mellom Ledes og Hydros arbeid i byggeperioden.

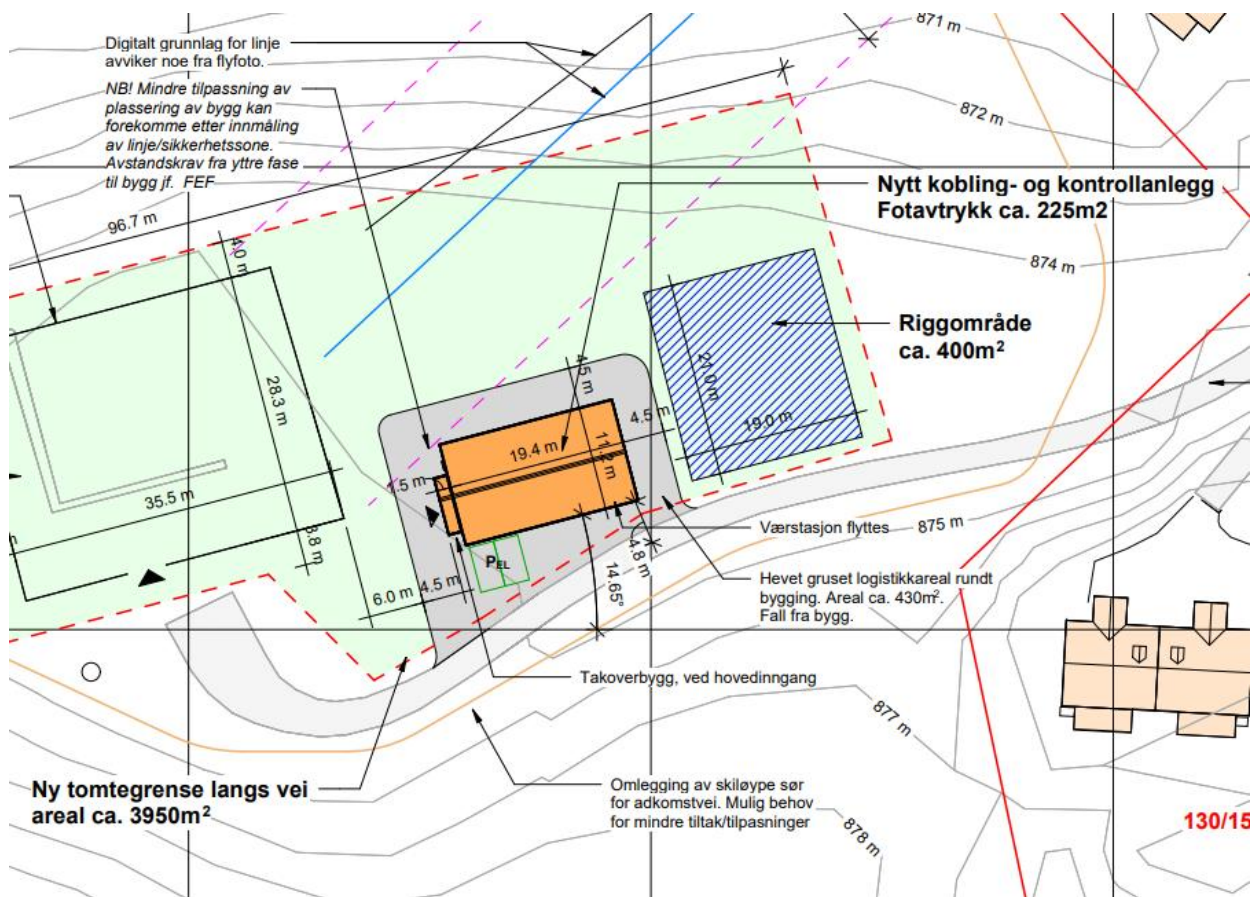
Beskrivelse av det planlagte anlegg

Koblings- og kontrollanlegget til Lede skal flyttes ut i et eget bygg, Frøystul transformatorstasjon. Bygget planlegges etablert på Hydro sin eiendom. En mindre eiendom

rundt stasjonsbygget vil skilles ut av denne, som Lede vil eie etter avtale med Hydro. Bygget planlegges rett øst for eksisterende transformatorstasjon og utendørsanlegg (se vedlegg 1 for situasjonsplan). Det planlegges ikke for effektøkning eller utvidelse av stasjonen. Det er kun vurdert ett alternativ for plassering av bygget, nærmest mulig eksisterende stasjon.

Stasjonsbygget planlegges bygget med betongvegger og skifer- eller teglsteinstak (se vedlegg 2 for fasadetegninger). Bygget har en grunnflate på 208 m² og er omtrent 6,2 m høyt (Figur 2 og Vedlegg 1). Opparbeidet areal rundt bygget og bygget tilsvarer et areal på ca. 430 m².

Ettersom bygget planlegges etablert med kjeller, vil det være behov for å grave i eksisterende masser. Det vil dermed være positiv massebalanse, og behov for utkjøring av overskuddsmasser til godkjent mottak. Eksisterende masser er fyllstein fra kraftverket ble etablert på midten av 90-tallet (.). Lede legger til grunn at det skal benyttes stedsegne masser innenfor inngrepsgrensa, og at området skal istandsettes ved naturlig revegetering. Øverste jordlag vil dermed skaves av og mellomagres, for benyttelse ved istandsetting.

Figur 2. Utsnitt fra situasjonsplan som viser Frøystul stasjonsbygg (oransje). Kilde: Norconsult.

Figur 3. Ved etableringen av kraftverket ble fyllmasser deponert i arealene rundt fjellhallen. Rød ring viser området for stasjonsbygget er planlagt, som i sin helhet er innenfor de deponerte massene. Kilde: Hydro.

Adkomstvei vil være via eksisterende privatvei (PV97037), som allerede er dimensjonert for transformatortransport og dermed tilfredsstillende behov for dette tiltaket. Veien eies også av Hydro. Det vil etableres en innkjørsel til stasjonsbygget fra denne.

Håndteringen av vann, avløp og overvann ved etablering av det nye stasjonsbygget vil ivaretas i detaljprosjekteringen.

Under anleggsperioden vil det være midlertidig aktivitet knyttet til grunnarbeid og etablering av bygget. Det planlegges et riggområde med rigg- og lagerplass rett øst (Vedlegg 1) for Frøystul transformatorstasjon, i størrelsesordenen på ca. 400 m². Ved behov for supplering av riggområde, vil arealer nord for bygget benyttes, hvor det er parkeringsarealer.

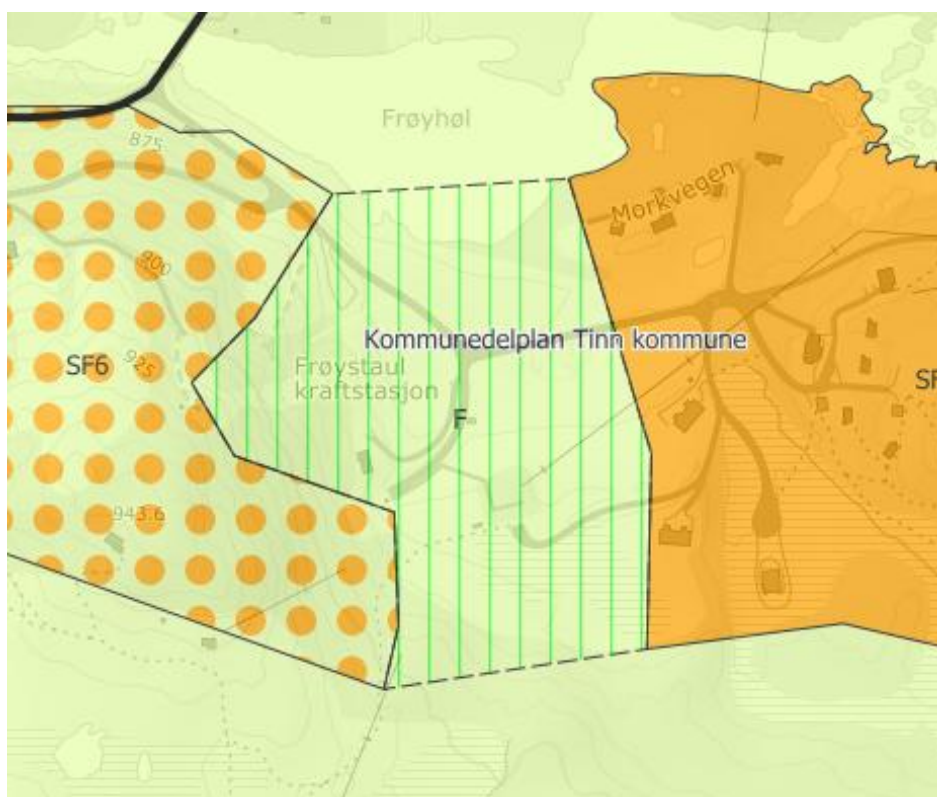
Parkeringsarealene er eid av Hydro. Ved anleggsarbeid vil det tas sikte på å ikke avdekke mer areal enn nødvendig. Alle riggområder anlegges som midlertidige arealer og skal i størst mulig grad tilbakeføres til opprinnelig stand etter endt bruk.

Arealbruk og forhold til gjeldende planer

Tiltaket berører eiendom 130/8 (gnr/bnr), som eies av Hydro. Lede har inngått avtale med Hydro om bruken av området, inkludert arealer for rigg- og anleggsplass ved parkeringsplass nord for det planlagte stasjonsbygget.

Tinn kommune er i gang med revidering av kommuneplanens arealdel (ID 4026 0001). I eksisterende kommuneplanens arealdel er området avsatt som LNFR-areal for spredt fritidsbebyggelse, kombinert med andre angitte hovedformål.

Det foreligger ingen reguleringsplaner innenfor tiltaksområdet.

Figur 4. Utsnitt fra kommuneplanens arealdel for Tinn kommune. Frøystul kraftstasjon og tiltaksområdet ligger innenfor LNFR-område kombinert med andre angitte hovedformål. Kilde: Tinn kommunes planregister.

Virknings for miljø og samfunn

Overordnet metodikk

Tiltaket krever anleggskonsesjon etter energiloven, og skal konsekvensutredes jf. Kapittel 5 i KU-forskriften. I veilederen til NVE legges det til grunn for tiltak som ikke meldes, må søker selv vurdere hvilke temaer som er relevante for konsekvensutredningen. Omtalen av det enkelte temaet må også tilpasses den aktuelle saken og er avhengig av tiltakets størrelse og lokalisering, hvilke miljøverdier som påvirkes, omfang og virkninger mv. Hvis noen tema ikke er relevant å omtale, må søknaden inneholde en kort begrunnelse for hvorfor temaet ikke er relevant.

Konsekvensutredning av de fire temaene landskap, kulturminner og kulturmiljø, friluftsliv og naturmangfold er basert på metodikk beskrevet i Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger, M-1941 [1]. Området er befart av fagutredere for fagtema naturmangfold, landskap og friluftsliv.

Nullalternativet

Konsekvensene av tiltaket vurderes i forhold til et referansealternativ (nullalternativet). I miljøutredningene er det lagt til grunn at nullalternativet tilsvarer dagens situasjon, altså at arealet hvor bygget planlegges står slik det er i dag. Dagens situasjon for området er at det er

oppfylt av fyllmasser, og at massene har stått tilnærmet urørt siden massene ble opparbeidet på midten av 90-tallet.

Nullalternativet i dette tilfellet betyr at Ledes eksisterende kontroll- og koblingsanlegg blir værende inne i Hydros Frøystul kraftverk. Lede har i dialog med Hydro konkludert med at det ikke er et alternativ å plassere et nytt kontrollanlegg inne i fjellet, grunnet at det ikke finnes en aktuell plassering som blant annet tilfredsstiller krav til sikkerhet. Å bli værende inne i fjellet er derfor ikke et alternativ.

Naturmangfold

Tiltaksområdet ligger på kote 875 og er dermed i alpint landskap med fjellbjørkeskog.

Nærmeste inngrepsfrie område (INON) ligger 1 km unna i sør-vestlig retning.

Tiltaksområdet består av en gjengrodd slette med sammenhengende vegetasjon, over et areal av fyllmasser. Buskvekster har etablert seg på massene, og større trær er holdt lave grunnet skjøtselregime i forbindelse med eksisterende kraftledningstraseer. Området ble NiN-kartlagt etter Miljødirektoratets instruks (M-2209) i 2024, av Natur og samfunn AS. Det ble ikke påvist truede naturtyper i tiltaksområdet. Det er videre ikke påvist naturtyper fra tidligere kartleggingsmetodikk DN-håndbok 13. Kalkinnholdet i berggrunnen er vurdert til intermediær, men direkte effekt av kalkinnholdet avtar ved tilføring av fyllmasser i området. Potensialet for truede arter i området er derfor lite.

Det er ingen vannforekomster innenfor tiltaksområdet. Frøystulåe (016-2900-R) renner ca. 200 m nord for tiltaksområdet, og er en del av Skienvassdraget og Måna. Den økologiske tilstanden for Frøystulåe er vurdert til moderat, og kjemisk tilstand ukjent (Vann-nett). Opprinnelig var det myrarealer rett sør for tiltaksområdet (Figur 5). Dette arealet ble endret og dekket over av fyllmasser samtidig med de øvrige store endringene som ble utført ved etableringen av kraftverket.

Figur 5. Tidligere myrarealer, sør for veien inn til trafostasjonen, er dekket av tilførte masser, her i et luftfoto fra 2006. Kilde: flyfoto fra finn.no sin kartløsning.

Karplanten fjellmyrklegg, som er ansvarsart for Norge, er registrert mellom Måna og tiltaksområdet. Det vil derfor være viktig å ivareta frøbanken til toppmassene på tiltaksområdet dersom artens frø befinner seg der. Dette ivaretas ved at stedege masser skal lagres og benyttes ved istandsetting. Ved lagring av toppmassene skal ikke disse legges på forekomst av fjellmyrklegg.

Tiltaksområdet berører ikke, eller grenser direkte til, verneområder. Omtrent 1,3 km sør-øst for tiltaksområdet ligger grensen til «Brattefjell – Vindeggen landskapsvernområde med dyrelivsfredning». Dette er den nordlige grensen til Brattefjell – Vindeggen, et villreinområde som i noen sammenhenger blir regnet som utløper av Hardangervidda villreinområde. Villreinstammen er i mange sammenhenger fremstilt som en delbestand av Hardangerviddastammen. Det er imidlertid usikkert når, og i hvor stor utstrekning, dette har vært en realitet. Da reinen etablerte seg her i nyere tid (1950-tallet), var det sesongmessig utveksling mellom Hardangervidda og Brattefjell-Vindeggen, men etter hvert ble dette redusert. Utover 1970-tallet økte bestanden sterkt, og offisiell jakt ble åpnet i 1980 [2].

Tiltaksområdet berører et areal som er viktig for tretåspett, en nær truet art i Norge. Videre er også dvergspett og hvitryggspett registrert i området. Tilgang på skog er viktig for spettearter. Etersom tiltaksområdet ikke har trær av relevans for de nevnte artene, eller reduserer

forekomst av skog eller potensielle arealer for matsøk for artene, anses ikke tiltaket som negativt for spetteartene.

Sensitive artsdata er samlebegrep for en database med utvalgte arter av fugler, pattedyr og lav hvor stedfestet informasjon om artenes hekkeområde, yngleområde eller voksested er skjernet for allment innsyn. Regionen som tiltaket befinner seg i er markert med tanke på forekomster av sensitive arter. Likevel vurderes det til ikke relevant for dette tiltaket med bakgrunn i at de relevante artene ikke hekker eller yngler i tiltaksområdet for dette prosjektet.

Påvirkning, konsekvens og avbøtende tiltak

Frøystul befinner seg helt nord i villreinområdet Brattefjell-Vindeggen. I tillegg er Frøystul registrert som trekkroute for dyr som skal til Hardangervidda villreinområde. Støyende aktivitet og mye trafikk av maskiner og utstyr medfører at villrein blir presset til å oppsøke andre områder. Et avbøtende tiltak i anleggsfasen vil være å kontakte villreinsenteret i forkant av støyende operasjoner. Da vil svært støyende hendelser kunne tilpasses tidspunkter hvor dyrene befinner seg i andre regioner. Dersom støyende hendelser skremmer flokken samtidig som de står nært i området og egentlig ønsker å forflytte seg til andre beiteområder, vil de kunne risikere dårligere mattilgang og redusert vekt og/eller kondisjon.

Arealet er et tidligere sterkt endret areal som befinner seg i gjengroingsfase, uten at fremmede arter har kommet inn. Revegetering går sakte jo høyere over havet prosjektet befinner seg. Det er derfor svært viktig at anleggsarbeidet foregår med strenge regimer for vask og rens av utstyr for å hindre spredning av fremmede arter. Påvirkning under anleggsperioden vurderes til noe forringet.

I driftsperioden er det anslått at støynivået går ned til normalt nivå for området. Nabotomten er allerede utbygd, og summen av de to konstruksjonene utgjør et større samlet hinder enn tidligere. Trekkende flokker med villrein vil kanskje velge andre traseer enn direkte over tomten hvor bygget skal stå.

Det reelle tapet av naturmangfold i planområdet utgjøres av arealtapet og fjerning av naturlig vegetasjon. Tidligere negativ endring på tomten, der naturlig vegetasjon ble fjernet, skjedde forrige gang dette arealet ble endret fra myr/fuktområde og tilført masser i for av en fylling. Arealtapet kan kompenseres i noe grad ved økt innsats på korrekt revegetering av arealet rundt bygningen som blir oppført. Dette omfatter å benytte stedeagne frø i revegetering av arealene. Frøene samles inn lokalt og spres på tomten når byggingen er ferdig. I tillegg må arealet følges opp i form av å fjerne alle fremmede arter som etablerer seg på tomten. Heldekkende vegetasjon etter den første tilsåing med stedeagne frø har ved flere lignende prosjekter vist seg å få best resultat ved å la vegetasjonen komme tilbake ved naturlig revegetering, kombinert med kontinuerlig fjerning av fremmede arter.

§8 Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapsgrunnlaget vurderes til akseptabelt. Dette begrunnes i kjennskap til artsmangfoldet på planområdet og kunnskapen om artsmangfoldet i tilsvarende arealer i umiddelbar nærhet til planområdet.

§9 Førre-var-prinsippet

Etter Norconsults vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om historikken i massehåndtering på planområdet og kunnskap om naturmangfoldet og virkninger på naturmangfoldet i forhold til tiltaket til at det derfor ikke er grunnlag for å anvende førre-var-prinsippet i denne saken

§10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

Tiltaket er vurdert i lys av naturmangfoldlovens § 10. Det er lagt til grunn en økosystemtilnærming, der påvirkningen på økosystemets struktur og funksjon er vurdert. Videre er den samlede belastningen på naturmangfoldet i området vurdert, inkludert eksisterende og planlagte tiltak. Det er ikke identifisert vesentlig negativ samlet belastning som tilsier at tiltaket ikke kan gjennomføres

Tiltaket inneholder to viktige faktorer som reduserer den samlede belastningen på økosystemnivå.

- a) Tiltaket blir oppført på allerede utbygde arealer, der biomangfoldet er endret på et tidligere tidspunkt
- b) Tiltaket er plassert tett inntil annen allerede eksisterende infrastruktur hvor begge er oppført på tidligere massedeponi, som gir et mindre samlet negativt inngrep

Vegetasjonen i tiltaksarealet er helhetlig og stedegen. Det er derfor tilsvarende viktig at toppmasser blir spart og benyttet ved revegetering etter at tiltaket er gjennomført.

§11 Kostnader for tiltakshaver

Kostnader ved å hindre eller begrense skade innbefatter alle kostnader ved forebyggende eller gjenopprettende tiltak. Dette inkluderer også kostnader til å fremskaffe kunnskap og til overvåking av miljøtilstanden der virksomheten finner sted. Tiltakshaver skal bære disse kostnadene, i tråd med naturmangfoldlovens § 11

§12 Miljøforsvarlige teknikker

Tiltaket er vurdert i henhold til naturmangfoldlovens § 12. Det er lagt til grunn at det benyttes miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, og at lokaliseringen er valgt med hensyn til å redusere negativ påvirkning på naturmangfoldet. Valget av metode og teknikk er gjort etter en samlet vurdering av tidligere og nåværende bruk, samt fremtidige behov og økonomiske forhold, og anses å gi de beste samfunnsmessige resultatene.

Vurdering av usikkerhet ved konsekvensutredningen

Kunnskapsgrunnlaget har en svak usikkerhet knyttet til seg i form av at det eksakte arealet ikke er gjennomgått av spesialister på lav, sopp og mose. Imidlertid er øvrige arealer med samme masser under, i samme terreng og i riktig periode på sommeren gjennomgått for disse

artsgruppene. Det er derfor noe mindre sannsynlighet for at det skal forekomme arter som skulle tilsi andre resultater enn det som er skissert i gjennomgangen av naturmangfold. Usikkerhet ved gjennomføring er svært liten og med god og spisset innsats på avbøtende tiltak så tilsier rutiner for håndtering av masser og bekjemping av fremmede arter at prosjektet skal kunne ha liten samlet negativ verdi. Dette begrunnes også gjennom at tiltaket foregår på «grå arealer» og tilsvarer ikke lignende arealinngrep i urørt natur.

Landskap

Tiltaksområdet ligger innenfor landskapsregion 14, fjellskogen i Sør-Norge, underregion Møsvatn. I henhold til NiN-landskap er landskapstypen definert som «relativt åpent dallandskap under skoggrensen med bebyggelse/infrastruktur». Tiltaksområdet ligger i nedre del av en slak dal med omkransende fjellskog, som er typisk for landskapsregionen. Bjørkeskog dominerer med innslag av barskog. Landskapsrommet oppleves åpent, men samtidig avgrenset på grunn av fjellformasjoner tett på. Skogen hindrer lange siktlinjer og skaper mindre rom i det ellers åpne landskap. Elven Frøystulåe og Måna renner gjennom influensområdet, men er ikke synlig fra tiltaksområdet. Området er preget av hyttebebyggelse og noe kraftutbygging med tilknyttet infrastruktur.

Vegetasjonen i tiltaksområdet er påvirket av tidligere utfylling av sprengstein. Området domineres av lavere vegetasjon i vest, og moderat utviklede trær i øst. I tilknytning til eksisterende transformatorstasjon holdes vegetasjonen nede innenfor ryddebeltet for nettanlegget.

Figur 6. Tiltaksområdet for Frøystul stasjonsbygg. Kilde: Norconsult.

Området har gjennomgående moderat grad av inngrep, hovedsakelig knyttet til hyttebebyggelse og kraftutbygging. Både hytter og nettanlegg er godt plassert, og fremstår som integrerte elementer i landskapet. Nettanleggets master gjennom området har en mørk brun farge, som demper inntrykket av inngrepet. Tiltaksområdet ligger innenfor buffersonen til Rjukan-Notodden industriarv med UNESCO verdensarvstatus. Identiteten i området knyttet til kraftindustrien er tydelig både lokalt og som del av det regionale landskapet. Dette styrker verdien av landskapet i tiltaksområdet. Landskapet fremstår oversiktlig og lesbart. Området vurderes på bakgrunn av dette til å ha en middels verdi.

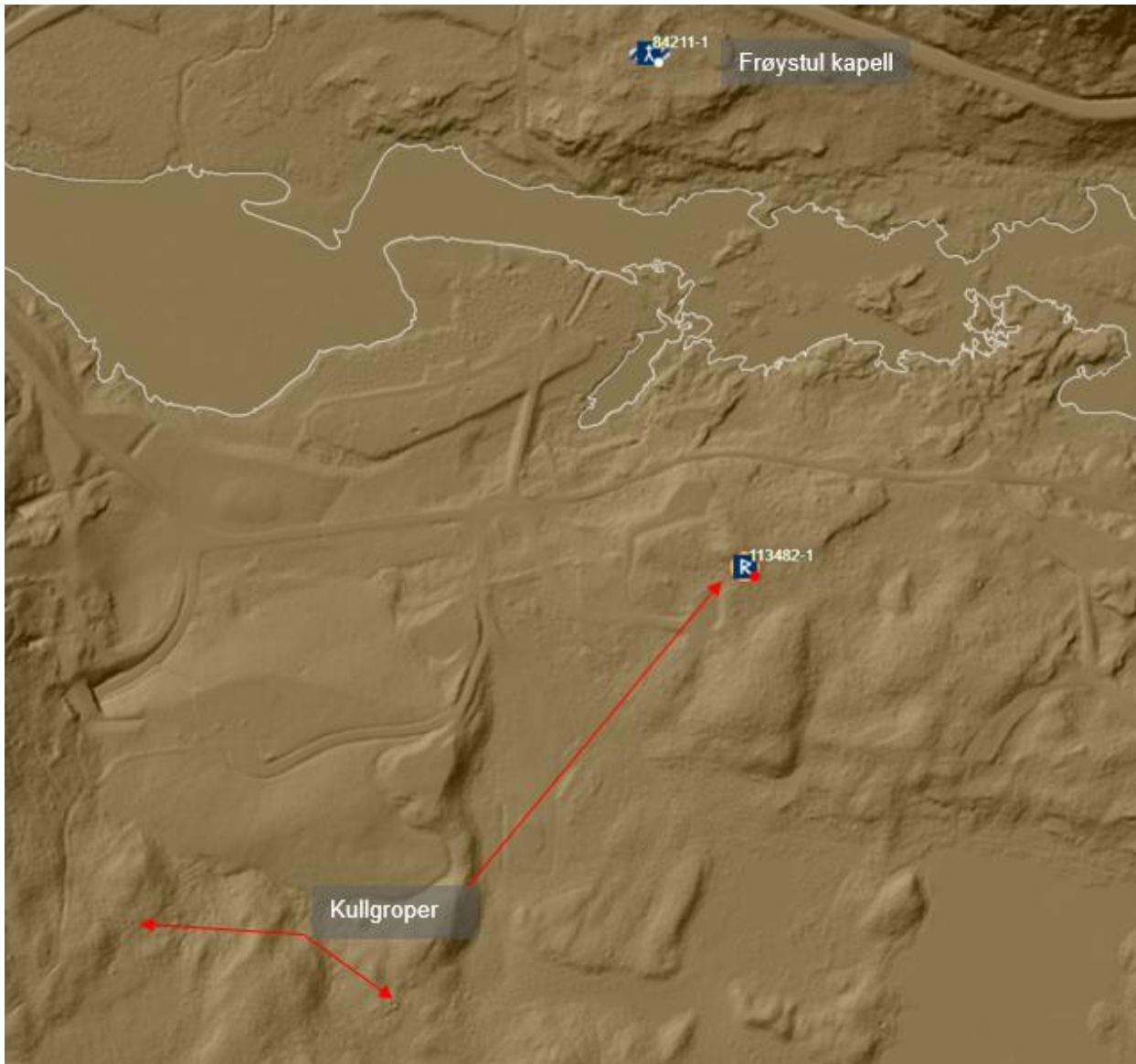
Det er kun vurdert én plassering for koblings- og kontrollanlegg på Frøystul, hvor anlegget beslaglegger et avgrenset område og er lokalisert tett på eksisterende transformatorstasjon. Bygningen vil oppfattes som en kjent figur i landskapet, dominert av hytter med samme formspråk. Den vil få tak i skifer eller teglstein og yttervegger i betong. Fasaden er planlagt å få en mellomgrå farge, som vil skape en balanse for synligheten gjennom ulike årstider. Bygningskroppen er tilpasset landskapets skala og vil ikke bidra til økt fragmentering av landskapet i området. To hytter ligger noe nærmere stasjonsbygget. Plassering av bygget og bevaring av skog i anleggsfasen vil skjerme hyttene for unødig innsyn. Fjernvirkningene vil være begrenset på grunn av tett skog, men i enkelte hytteområder vil tiltaket være synlig. Anleggets plassering tett på eksisterende transformatorstasjon bidrar til å samle tekniske inngrep i området. Bygningens utforming samsvarer både i skala og arkitektur med områdets

eksisterende bygningsmasse. Tiltaket er lite og vil ikke endre landskapets karakter i betydelig grad.

Tiltakets påvirkningsgrad for fagtema vurderes til noe forringet i nedre del av skalaen mot påvirkningsgrad ubetydelig endring.

Kulturminner

Tiltaksområdet befinner seg innenfor buffersonen til Rjukan og Notodden industriarv som er innskrevet på UNESCOs verdensarvliste. I den om lag 30 km lange elven Måna ligger fem kraftverk som til sammen utgjør «Rjukanstrengen», denne består av stasjonene Frøystul, Vemork, Såheim, Moflåt og Mæl. Mellom 1990 og 1996 ble alle kraftverkene modernisert. Gamle Frøystul kraftstasjon fra 1926 er revet og erstattet av nytt kraftverk i 1995. Kraftstasjonen er ikke en del av nominasjonen til UNESCOs verdensarvlisten. Nord for tiltaksområdet ligger Frøystul kapell (id 84211). Dette er et sportskapell som ble oppført i 1950 og er senere påbygget. Sportskapell kjennetegnes ved at de føres opp i turområder. Generelt er det i området en rekke kullgroper som er automatisk fredede kulturminner som knyttes til kullproduksjon i jernalder og middelalder. Trekullet ble benyttet i forbindelse med jernproduksjon. Noe øst for tiltaksområdet er det påvist kullgroper (id 113482) samt flere som er synlige på LIDAR, disse er sør for tiltaksområdet (se Figur 7).

Figur 7. Kulturminnene er markert med piler og tekst. Brun farge er verdensarv med buffersone. Kilde: Norconsult.

Tiltaket vurderes å i liten grad kunne påvirke fagtema. Frøystul kraftstasjon er ikke en del av nominasjonen til verdensarven, men ligger i dets buffersone. Tiltaket vurderes å ikke kunne skape barrierevirkninger eller svekket forståelse av buffersonen og selve verdensarveiendommen eller andre attributter og signifikante objekter som inngår i Rjukan og Notodden industriarv. Kullgropene er synlige i terrenget, men ligger i området rundt tiltaket og vil skjermes av vegetasjon og topografiske forhold. Tiltaket inngår som en del av et allerede eksisterende koblingsanlegg og vil i svært liten grad kunne gi visuelle virkninger for Frøystul kapell.

Friluftsliv

Det er ingen kartlagte og verdsatte friluftsområder, eller statlig sikra friluftsområder, innenfor tiltaksområdet. Kommunen har ikke gjennomført en friluftslivskartlegging etter M98. Ifølge eksisterende kart er det ingen tur- og friluftsruter som går gjennom området. Det går en mindre sti fra kraftstasjonen opp til et større nettverk av turstier sør for tiltaksområdet. På befaring ble det bekreftet at det går en blåmerket tursti fra eksisterende grusvei sør for tiltaksområdet. Nettverket av stier samles hovedsakelig mot den merkede turen mellom Skinnarbu og Rjukan fjellstue. Tiltaket berører ikke denne turstien.

Det går et nettverk av turstier i området rundt Frøystul (Figur 8). Ved befaring ble det observert at det går en skiløype gjennom tiltaksområdet, og oppover hvor den møter den blåmerkede stien.

Figur 8. Kartet viser skiløypenettet (grå linjer) i området mellom Møsvatn (vest) og Skardfoss (øst). Kilde: Norconsult.

Områdets bruksfrekvens er knyttet til Frøystul ferieområde, hvor flere av hyttene eies og distribueres av Hydro. I tillegg er området en av flere tilkomster til et større nettverk av turstier og skiløyper sør for Møsvatn og Skardfoss. Skiløypene er godt vedlikeholdt og det er dermed tilrettelagt for utøving av skiaktivitet. På bakgrunn av god tilrettelegging og opplevelseskvalitet ved at en befinner seg innenfor bufferområdet til UNESCO verdensarvområde Rjukan. Ettersom delområdet befinner seg i buffersonen og har avgrenset utstrekning, men fungerer som adkomst for et større nettverk av turstier, vurderes delområdet for å ha stor verdi i nedre skala jf. M-1941.

Området er preget av eksisterende inngrep i forbindelse med hyttegrenn, kraftproduksjon og kraftoverføring. Det er også skjermet av skog, noe som gjør det lite synlig før en kjører opp Morkvegen mot eksisterende Frøystul kraftstasjon. Tiltaket medfører et begrenset arealbeslag i området, og ingen eller liten endring i tilgjengelighet eller funksjon. Ettersom eksisterende skiløype allerede krysser brøytet vei, medfører tiltaket kun en mindre endring av ferdselsåre ved at den flyttes rundt bygget. Eksisterende tursti i området berøres ikke av tiltaket. Et delområde av stor verdi som blir ubetydelig endret, får konsekvensgrad ubetydelig konsekvens (0).

Avbøtende tiltak

Det foreslås at skiløypa ivaretas ved flytting, slik at den går rundt tiltaksområdet og fortsatt knyttes på skiløypa der den går parallelt med den blåmerkede turstien opp fra kraftverket. Avbøtende tiltak for skiløypa utføres etter innspill fra Grasfjell tur- og løypelag.

Reiseliv

Norsk Hydro Feriesteder har hytter som leies ut ved tiltaksområdet. Siden området er preget av eksisterende kraftproduksjon og -overføring, anses ikke tiltaket for å ha en virkning på reiselivet for Norsk Hydro Feriesteder eller kommunen øvrig.

Støy

Under anleggsperioden vil det kunne forekomme perioder med støy. Støyen kommer av transport av materiale og apparater til nytt 11 kV koblingsanlegg. I tillegg vil det forekomme støy fra vanlig anleggsarbeid. Se arealbrukskart for hvilke områder som er rigg- og anleggsplasser, da det er i disse områdene det vil genereres støy. Det vil ikke være noen støyforurensning utenom dette som vil ha en påvirkning for befolkningen, og støyende aktiviteter vil avta etter endt anleggsperiode.

Etter bygget er satt i drift vil det ikke forekomme ytterligere støy enn det som kommer av eksisterende utendørs transformatorstasjon.

Forurensning

Anlegget er planlagt etablert i et område uten kjent forurensning i grunnen. Norconsult vil gjennomføre en fase-1-vurdering av forurenset grunn. Vurderingen vil konkludere om det er aktuelt å gjøre videre undersøkelser eller om det kan konkluderes med at det ikke er grunn til å mistenke forurenset grunn i området.

Klimagassutslipp

Forflyttingen av koblingsanlegget fra fjellhall til nytt stasjonsbygg utendørs, er foreslått bygget på grått areal. Med betegnelsen «grått areal» menes arealer hvor det ikke er utslipp fra arealbeslag fordi arealet allerede er opparbeidet eller utbygd. Dette området er et gammelt deponi fra da kraftverket ble bygget. Tiltaket vil føre til en utvidelse med et fotavtrykk på ca. 225 m² som følge av nytt stasjonsbygg. Totalt vil tomtearealet bli på ca. 3950 m². Det vil bli benyttet

allerede eksisterende adkomstvei, med en nyoppført riggplass langs adkomstveien øst for nytt stasjonsområde. Riggplassen er prosjektert til å være på 400 m².

I nærliggende område, er det myr og noe lav vegetasjon. Myrareal vil ikke bli berørt som følge av anleggsarbeidet, og det vokser noe vegetasjon rett øst for foreslått riggplassområde. Riggplassen er prosjektert til et areal som sparer vegetasjonen i området. Dersom riggplassarealet blir for lite, er det foreslått en alternativ/supplerende riggplass i nærheten. Kartutsnitt viser at det er gruset underlag vest for veien som leder til alternativ riggplass. Dette arealet vil kunne benyttes som riggplass eller lagringsplass uten å kreve ytterligere inngrep og arealbeslag. Oppsplitting av riggareal vil være besparende for natur, vegetasjon og myr, men vil føre til noe mer lokal transport mellom riggplassene. Avstanden mellom riggplassene vurderes dog til å være så kort, at utslipp fra transport vil bli minimale. Fra et klimagasshensyn, vil transporten være foretrukket framfor å beslaglegge myr eller områder med vegetasjon, da dette vil bidra med et større negativt klimagassutslipp.

Tiltaket er ikke vurdert å føre til vesentlige klimagassutslipp ut fra føringer i NVEs veileder (15), kapittel 5.11, som tilsvarer en økning i utslipp på mer enn 2000 tonn CO₂-ekvivalenter. Utredning skal gjennomføres dersom tiltaket gir arealbruksendringer i karbonrike arealer, gjennom utslipp fra både permanente og midlertidige arealbeslag. Karbonrike arealer kan leses som myr og torvmark, skog, og jordbruksarealer med organisk grunnforhold.

Elektromagnetiske felt

Rundt alle elektriske felt i drift oppstår det lavfrekvente elektromagnetiske felt. Disse inndeles i magnetfelt og elektriske felt. Nærmere informasjon om elektromagnetiske felt finnes på Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) hjemmeside og i publikasjonen «Bebyggelse nær høyspenningsanlegg».

Tiltaket ligger over 50 m fra nærmeste bebyggelse, og det vurderes derfor at tiltaket ikke vil ha noen påvirkninger for bebyggelse med hensyn til elektromagnetiske felt.

Landbruk og andre naturressurser

Tiltaket berører arealer registrert som åpen fastmark [3]. Forflytting av koblingsanlegget til nytt stasjonsbygg vil ikke medføre endringer i ressursgrunnlaget eller ulemper for jordbruk, skogbruk eller andre naturressurser.

Reindrift

Tiltaksområdet berører ikke arealer som nyttes til reindrift, og fagtemaet vurderes ikke som relevant for tiltaket.

Luftfart, kommunikasjonssystem og annen infrastruktur

Tiltaket vil ikke gi vesentlige virkninger for luftfart, kommunikasjonssystemer eller annen infrastruktur over eller under bakken. Fagteamet vurderes derfor ikke som relevant for tiltaket.

Naturfare

Tiltaket ligger ikke innenfor aktsomhetszone for flom eller skred. Ettersom det ligger over 800 moh er det over marin grense, og dermed ikke innenfor aktsomhetszone for kvikkleire.

Innspill

Lede ber om uttalelse til det planlagte prosjektet innen 27. september 2025. Vennligst ta kontakt om det er spørsmål rundt dette. Det er også mulighet for å be om et møte hvor tiltaket forklares, dersom dette er ønskelig. Ta kontakt på epost martegurijordetpaus.vadem@lede.no eller telefonnummer +47 993 21 701.

Med vennlig hilsen

Lede AS

Marte Gurijordet Paus Vadem
Prosjektleder